

Щоденник школярки Мілочки (збірка)

Ганна Черінь

1. ЗАВТРА ДО ШКОЛИ

Торік я ще була мала,
Не діставала до стола,
То й клала на стілець підвишку —
Грубезну телефонну книжку.

А вчора стала до одвірка
(Це в нас така для мене мірка),
Дивлюсь — я виросла два інчі —
Хай книжку підкладають інші!

Я раптом виросла велика:
Не лізе ніжка в черевика,
Короткі стали спіднички,
Тріщать у плечах блюзочки!

Та маю я хорошу маму,
Що всякого купила краму:
Нові суконочки осінні,
І черевички теж нові,
Що витерплять моє носіння,
І спідничок нових аж дві!

Я з вечора книжки складала,
Гостренько олівці стругала,
І спать пішла якнайраніше,
Хай в школі буду розумніша!

2. ПЕРШИЙ ДЕНЬ

Раненько я прийшла до школи.
Там діти вже гули, як бджоли,
З новими зшитками в руках,
В нових гарненьких суконках.

Усі зачісані і вмиті,
Проте, готові і щомиті
Почати гратися в війну
И скакати в хащах бур'яну.

Вже Лесь із Павликом завзято,
Хоч і одягнені про свято,
Взялись боротись не на жарт:
— А покажи, чого ти варт!

Були б качались по подвір'ю,
На щастя, врятував дзвінок.
Не довелось летіти пір'ю
Із їх новеньких сорочок.

Нова нас вчителька зустріла,
В нову кімнату повела;
Вона сміятись гарно вміла
І видно, що зовсім не зла.

Тут ми не долічилися Али —
Лишилась знов на другий рік!
Ми всі читали, малювали —
І непомітно час протік.

3. ВСІ ПОГАНІ!

Мені так сумно... Я сама.
Товаришок мені нема.
Дівчат навколо ціла хмара"
Але ніхто мені не пара!

Марійку взяти — ну й лінюх!
Валерія не миє вух.
Степанія туга на слух.
Галинка тільки ловить мух.
Товста Наталка, як лантух.
У всіх Настуся просить грошей.
У Лідії — в волоссі пух.
У Валентини — ніс розпух.
Усі чим-небудь не хороші!

Пішла до мами, розказала —
А мама пальцем покивала:
— Поганий в тебе язичок!
Ти бережись таких звичок!
Себе із іншими рівняй,
Сміятися не поспішай!

Як я цього не знала? Чудно!
Самій сидіти, врешті, нудно.
Піду скоріше до дівчат,
Нехай мене чого навчать.

Бо як самій весь день сидіти —
Поганим здасться все на світі.

А в грі, розвагах і забаві
Стають всі кращі і цікаві:
Один розказує своє,
А другий жарти додає.

І так, важ жартами, й науку,
Піймаєш, як синичку в руку.
Разом із ними погулять
В гурті найкраще дітям жити!

4. СУБОТНЯ ШКОЛА

В суботу можна довше спати,
Не треба в школу поспішати.
Щодня, як близиться дев'ята,
Бігом — аж відлітають п'яти!

Тож дехто спить до півдня в ліжку...
А інші, взявши рідну книжку,
Ідуть вже в інший бік, на схід,
До української науки.
Аж мозолями вкрились руки,
А на чолі — краплями піт!

Вчимось для України-неньки.
Читає вчитель наш старенький,

Як посідаємо на лаві,
Пісні, вірші, казки цікаві.

Про вовка сірого й лисицю,
Про люту відьму, про жар-птицю,
Про наш чудесний рідний край.
— Ану, тепер вже ти читай!

Встає Павлусь, чуприну чуха,
Червоний, аж по самі вуха!
Аж книжку випустили б з рук вн,
Почувши деяких читак —
Так чудно їм: англійські букви
Звучать у нас зовсім не так.

Англійське "пі" в нас "ер". Відомо,
Що з тим мороки нам багато!
Читали "Пома", замість "Рома",
І навіть "мамо", замість "тато".

Писали теж спочатку слабо,
Мішали літери не раз.
Писали "ВАВА", замість "БАБА",
І "пас" писали, замість "нас".

Учитель нас навчав порядку,
Казав із самого початку,
Щоб все робили, не спішивши,
Не похапцем, аби раз-два.
Тому відразу почали вже
Ми готуватись до Різдва.

І смішно так: надворі тепло,
Іще цвітуть в садку квітки,
А ми співаєм колядки
І вирізаєм сніжинки!

5. ДИТЯЧІ ЗАБАВИ

Як добре після школи гратись
Із друзями в своїм дворі!

Часом забудеш, що з кімнати
Задачі кличуть, букварі...

На гойдалці летіти стрімко,
Немов на Марс на літаку,
Або ще на санчатах взимку —
Що краще є за гру таку?

А як приємно щось ліпити
Із сірої гливи глини:
Кота, коня, якесь корито,
А хто не вміє — хоч цеглини!..

Або в кутку скопати грядку
І садити на своїм город
Капусту, моркву — все в порядку,
Лиш кореня нема на споді...

В індіців граємось, в ковбоїв,
Женемо вітром навмання!
Горох нам був замість набоїв,
А добра тичка — за коня.

Або йдемо назустріч славі,
Як наші предки-козаки.
Нас тільки троє, та в уяві
Ми заступали три полки!

Часом дідусь у літню спеку
Давав водопровідний вуж.
Тоді в пожежну небезпеку
Ми бавились:
"ВОГОНЬ!" Ану ж

Гаси його! Дідусь прикрикне
Часом, та він не був сердитий,
Бо ми йому так мили вікна
І добре поливали квіти.

Часом з старих газет і шмаття,
Діставши дозвіл в тітки Катрі,

Робили ми таке багаття,
Неначе пластуни на ватрі.

На лицях відблиски, як маски...
Як тепло й любо при вогні!
Ми на дротах пекли ковбаски,
Не знати, чим такі смачні.

Темніє швидко... Ніч надходить...
На ґанок мама вже виходить...
Усім добраніч! Де задачі?
Ми добрі діти, не ледачі!

На все у світі є свій час —
Скінчились гулянки для нас.
Тепер до тебе, люба книжко,
Все вивчити — тоді у ліжко!

6. ЗАБУДЬКО

Ох! Мабуть, сьогодні з ліжка
Встала я на ліву ніжку:
Де б не сіла, де б не стала —
Скрізь що-небудь забувала...

Я забула навіть з'їсти,
Деся заділа светрик чистий
І не вмила! А волосся
Причесала, як прийшлося.

А як вийшла вже на ґанок,
Пригадала, що й сніданок
Теж забула на стільці.

Я вернулась по сніданок —
Ключ забула й олівці.
Ключ знайшла — забула ґумку!
І ніщо не йшло на думку.
Поки я одне шукала,
Вже щось інше забувала.

Я туди-сюди крутилась,
На годинник не дивилась,
То й не диво, то й не диво,
Що до школи запізнилась.

Я ввійшла — а діти хором:
"Добрий вечір!" От був сором!
Це ж зовсім недобрі речі —
Зранку чути "Добрий вечір!"

Що ж учительці сказати?
— Я забула ключ від хати...

Бачу, вчителька сміється...
Значить, так мені минеться.
— Більш не спізнюйся ніколи —
Маму викличу до школи!

Я мовчу — ані телень,
Щоб її не розгнівить.
Це забудькуватий день,
То й про це забула вмить.

7. "МАЙСТЕР" ГРИЦЬ

Є у нас у школі Гриць,
Перший майстер до дурниць.
Тільки вийде з дому — хвиць!
Вже погнав кудись на шкоди.

Він дере чужі книжки,
Віднімає пиріжки,
В вікна кидає сніжки,
Рве горох в чужім городі...

Я сама люблю не раз
Пустувати час від часу,
І тому не завжди пас
Я сприймаю, як образу.

Та недарма мати Гриця

Мусить з ним не раз свариться.
То він б'ється, то упав,
То штанці нові порвав,
То цукерка в когось взяв,
То kota потяг за хвіст,

То наївся м'яса в піст,
То десь шапку загубив,
То погано заробив,
То спізнився на дві години,
То відсутній без причини...

Всім у клясі заважав,
Нас на збитки спокушав,
А стрекоче, як сорока!
Вчителям із ним морока.

Смішно нам з його дурниць!
Ще ж до того майстер Гриць,
Наш завзятий мухолов,
Добре знає кілька мов:
По-котячому,
По-собачому,
Навіть вміє він
По-осячому.

А тепер я чула, наче
Вже вивчав мову рачу.
Він, як матінка-корова,
Заговорить до теляти...

Лиш по-людському два слова
Ледве може він зв'язати.

І як вийде до таблиці,
Пише там самі дурниці:
Зробить він — страшенний жах! —
Шість помилок в двох словах!

От такий то є наш Гриць,
Перший майстер до дурниць.

Як, той Гриць не хоче вчиться?!
Що ж то виросте Із Гриця?!
Та ж як стане він великий,
Буде він, як і тепер:
Ані вчитель, ані лікар,
Ані технік-інженер...

Вже ж людина отака
Не збудує літака,
Не обчислить рух машини,
І не вивчить медицини.

Тільки правда, в дні останні
"Майстер" Гриць, на диво нам,
Підтягнувся в рахуванні
Й малюванні діаграм.

Може він на думку взяв
Стати МАЙСТРОМ добрих справ?!

8. КОЛЯДА

Ми співали осінь цілу,
Колядок завчили силу:
Бог Предвічний, На Йордані,
Нова радість, щедрівки...
Вже й Різдво не за горами —
Одягайте кожущки!

Скрізь так мило, скрізь так біло,
Ніжним пухом землю вкрило...
Граєм в сніжки по дорозі —
Тепло нам і на морозі.

Як підходимо до хати,
Починаємо співати:

"Чи вдома, вдома
Хазяїн дому?
Пустіть до хати
Ко-ля-ду-ва-ти!!!"

Звичайно, радо нас вітають,
До себе в хату закликають
І просять ще одну колядку,
За що в додаток — шоколядку...

Відомо ж. діти — ласуни!
То чи ж відмовляться вони
Від шоколядки, пиріжка?!
Співати ж — справа не важка!

А головне — свою цеглинку,
Все, що зберемо з коляди,
Дамо, щоб у новім будинку
Могли ми вчитись без біди.

Отож, для нас колядування
Було — як школи будування.

Бували різні там пригоди:
Той провалився у кучугуру,
А той сковзнув, йдучи на сходи,
І вниз скотився аж до муру...

А той згубив десь рукавичку
І плакав, поки розшукали...

А той узяв собі за звичку
Смішити нас, як ми співали.

Не всюди нам було гаразд:
Траплялось, що котрийсь із ґазд
На телевізор задивився,
На нас же кисло так скривився,
Неначе ми із колядою —
То купіль з зимною водою!
Також не виключив програми

І ледве привітався з нами...
Там Ліберачі на екрані
Співав і грав на фортеп'яні —
А ми співали коляду

Його програмі на біду.
І голоси дзвінкі дитячі
Переспівали Ліберачі...

Ми йшли, нікого не минали,
Зібрали гроші вже чималі...
А на закінчення походу
Нам посміятись довелось:
Заходимо в одну господу —
А там вже колядує хтось!
Там інші хлопчики й дівчата
Співали голосно й завзято!

В руках Різдвяну мали зірку,
Яка світила їм дорогу...

Вони вже теж кінчали збірку
"Веселці" нашій на підмогу.
Що ж, ми не будемо втікати!
Ми і собі ввійшли до хати
І заспівали з ними в лад —
І вийшов хор, як водоспад!
І хоч співали ми без проби,
Усім припало до вподоби.
Концерт наш вийшов хоч куди,
Дав добрий вклад до коляди!

І відспівали ми, як слід,
Різдвяну радість на весь світ.

9. МОЯ ЗОЛОТА РИБКА

Я маю золотеньку рибку,
Вона розумна і смішна.
Я корму їй даю лиш дрібку,
Щоб не об'їлася вона,
Хоч я б давала їй охоче
Всього, що маю, скільки схоче:
Ковбаски, молока, салатки,
Ясчок, навіть шоколадки!

Уже та рибка золотенька
На вік свій риб'ячий старенька:
П'ять літ тому, якщо не шість,
Нам Дід Мороз, різдвяний гість,
Її приніс вночі тайком —
З скляною хаткою разом.

Я пам'ятаю ще — як встала —
Дивлюся: диво золоте!
Я маму радісно спитала:
— Мамусю, що воно оте?
— Хіба ж ти не впізнаєш рибки?
— А чом вона "ставає" дибки?
— Бо трохи тісно їй у хатці
І прикро носом в стінку пхаться.

— А що, як диво золоте
Та завелике виросте?
— Тоді ми іншу купим баньку.
— А цю де дінемо тоді?
— А ця для тебе буде банком,
Складати центи.
— У воді?
— Та ні, на те води не треба, —
Сміялась мама... А тепер
Зросла я ледве не до неба,
А в рибки чоловік умер,
Якого ми купили рибці
За двадцять центів у крамниці.

Ми їй вже й інших купували,
Та що ж, як баньочка мала!
Одна одну вони штовхали.
Я подругам їх віддала
Й лишилась рибка наодинці
В своїй малій скляній хатинці.

На цілий день іду я в школу,
А рибка в баньці серед столу
Лишаються сама-сама
Але, як лиш ввійду я в хату,

То перш скажу "Добридень, тату!" —
Й бігом до рибки! Сиплю їжу,
Міняю їй водичку свіжу,
Саджу травичку оксамитну,
Щоб так було їй, як в саду.
А рибка хвостиком привітно
Махає, тільки підійду.

10. ПРИЗВИСЬКА

Яке б ім'я не мав чи звичку,
Яку б ти не зробив дрібничку —
Тобі якусь причеплять кличку
Й згубить її, як рукавичку,
Не можна — хоч заплач.

Високий ти — то будеш "ТИЧКА".
Худенький — то продражнять "ШПИЧКА".
Блідий на личку — то "СИНИЧКА".
Дзюбатий носик — то вже "ПТИЧКА".
Хто хитрий, той у нас "ЛИСИЧКА".
Товстий хоч трохи — ти вже "ПІЧКА".
Не любиш — то пробач!

Покривджені аж плачуть,
А задираки скачуть.
Але знайшлись такі хоробрі,
Сказали: — Мало в цім добра.
Анумо краще станем добрі,
Приємні клички будем брать:
Іван не буде "БАРАБАН",
Хай краще зветься "ОТАМАН".

А Оля — "ВОЛЯ", не "КВАСОЛЯ".
Звучить недобре "ДАРКА-ШКВАРКА"
Хай буде "ДАРКА-ВОЛОДАРКА".

Отут не втерпіла і я:
— Змініть також моє ім'я!
Вже я не МІЛОЧКА-РЕВІЛОЧКА:
Я буду МІЛОЧКА-СОПІЛОЧКА.

Воно одне, як друге наче:
Одне реве, а друге плаче!

Проте, усі сказали: "Згода!"
Хоч декому ставало шкода
Такої втіхи. Та громада
Постановила — вища влада...
А хто забуде й провиниться,
З тих брати centa до скарбниці.

Весь день про це ми забували
І все дражнитись починали.
Аж тридцять центів назбирали —
Приблизно все, що кожен мав,
І кари вже платити нема чим...
Ми вже з досади ледь не плачем,
Ні в кого настрою нема.

Тоді ми всі зібрались знову,
І за, і проти міркували,
І попередню постанову
Одноголосно скасували.
Бо ми, маленькі чоловічки,
Не можемо обійтись без клички
Для наших ігор і забав.

Без того б гумор наш пропав.
Це наша зброя, це наш спис,
Який влучає просто в ніс.
І навіть без такої зброї
Із нас не виростуть герої!

Хай більше їсть худенька "ШПИЧКА",
А на дієту сяде "ПІЧКА",
Хай їсть "СУНИЧКА" полуничку,
Тоді покращає на личку.
Хай крутить вигадки "ЛИСИЧКА",
Хай носом дуб довбає "ПТИЧКА",
Нехай росте під стелю "ТИЧКА".
Нехай живе дотепна кличка.

11. РОЗКАЖИ ПРО УКРАЇНУ!

Нині мав мій любий тато
Вільного часу багато
(Мама десь пішла в гостину).

— Пди до мене у кімнату
Й розкажи про Україну
Все, що знаєш, любий тату,
Бо ні з мамою, ні з татом
Я ніколи не була там.

— Говорить про Україну
Можна місяць безупину,
Можна й більше ... Все, Людмило,
В Україні серцю миле.

Там в степах шовкові трави.
Талі тополі величаві.
Ріки талі такі співучі!
Горді гори, гострі кручі.

— Як талі тепло? Як в Тексасі?
Як в Флориді? Арканзасі?

— Ні, талі є також і зими,
Ще й з морозами міцними,
Та зате, як літо прийде —
Щедре сонце прийде з ним.
Є і в нас своя Флорида —
Чорноморський теплий Крим.
Де ростуть розкішні пальми...

— Там були мамуся й тато?
— Не були ще там, на жаль, ми —
Грошей так не мав багато...

— А будинки України
З чого роблять? З цегли? З глини?
— Різні є. В модернім місті,
В електричному налгасті,
Є високі кам'яниці

Із бетону або з криці.
А по селах, здовж долини,
Там хатки будують з глини.
Сад густий — ледь видно хату...
— В тих садках травичка, тату?

— Є й зелені люріжки,
І з пісочку доріжки ...
— По траві ходити вільно?
— Можна, як вважати пильно,
Щоб не стати де на квітку,
Що така пахуча влітку.

— Чи велика Україна?
Чи гориста, чи рівнинна?
— Ось іди,
Поглянь сюди:
Тут із півдня — Чорне люре,
Трохи вбік — Карпатські гори.
Ген на захід, аж по Татри
Розкладають лемки ватри.
В горах бойки та гуцули,
На рівнинах — подольани.
Між озерами — Полісся,
Там, де ліс густий розрісся.
А на сході харків'яни,
І полтавці, і кияни,
А в стінах на ярім сонці
Хліб вирощують херсонці,
Ще й солодкі кавуни
От-такої товщини!

І була в достатку здавна
Україна пишна й славна.
Скрізь краса, багатство, світло,
Все росло, міцніло, квітло!
Ми з землі своєї мали
І вугілля, і руду,
І корисні мінерали,
Й рясно овочів в саду.

Хоч у складі України
Є відмінні племена,
Всі вони — народ єдиний,
Всі вони — сім'я одна.
Кожне має гарну ношу,
Звичаї й пісні хороші.

Та на край такий багатий
Заздрі вороги, мов круки,
Налітали, щоб забрати
Те добро у власні руки.

Ми на півночі з Москвою
Без природної межі.
Наші предки все до бою
Йшли на армії чужі,
Що вривались в землю нашу
Від Полісся до Сивашу.

— А татари, знаю теж,
Воювали з нами, тату!
— О, було від них пожеж!
Все палили — хліб і хату!

Козаки зібрались в Січі,
Що сміялись смерті в вічі.
В Чорне море крізь лимани
Запорізькі отамани
На татар вели до бою
Козаків-героїв!

— А бувало, що татари
Йшли на нас з Москвою в парі?
— Йшли вони із різних боків
Впродовж, довгих-довгих років.
З заходу ще й поляки
Нам давалися взнаки!

Важко битись на три боки!
Брови пролились потоки...
Ми в нерівному бою

Землю втратили свою,
А тепер кати червоні
Нас тримають у полоні.

— Як же буде, любий тату:
Хтось в твою вселився хату,
І тепер ти вже ніколи
Не побачиш свого поля?

— Ні, дитино дорога:
Всі стають народи вільні.
Прийде ще й на нас черга,
Тільки будьмо духом сильні!

Знай і ти, що землю власну,
Хоч покривджену й нещасну,
Треба над усе любити,
В серці глибоко носити!

Слава йде по світі цілім
Про змагання до свободи.
За свободу словом, ділом
Скрізь змагаються народи.

Правда кривду ще поборе,
Пропаде лихе свавілля —
И буде нашим Чорне море,
Крим, Карпати і Поділля.

12. ВИБИРАЮ СОБІ ПОДРУГУ

В нашій клясі
Новина:
Дівчинка нова одна.
Всі ми ласі На новинку,
Не даємо їй спочинку:
— Як тебе, новенька, звати?
Звідки ти? Чи маєш брата?
А сестер? А як багато?

Наша Неля, як завжди,

Крутиться туди-сюди:
— Будеш подруга мені!
Як ти, згідна? Так чи ні?

От така смішна ця Неля!
В голові її — пустеля!
Тільки стрінула людину,
Вже й запрошує в гостину.

Я з порадою матусі
Вже навчилась, як належно
Добирати добрих друзів:
Небагато й обережно.

В товаристві — жарти й сміх.
Тож привітна й я до всіх,
Але подругу, на далі,
Не міняла б щонеділі.

Є свої в нас таємниці —
Глибоченні, як криниці!
Як розкажеш їх десятку,
Скрізь про те почують згадку.

Бідні діти є й багаті.
Та не робить те різниці,
Чи цяцьок у них у хаті
Так багато, як в крамниці,
Чи зробили самотужки
Літачок чи хатку з карт.
Від розумної подружки
І цього навчитись варт.

Подругу я хочу жваву
І уважну, як сестриця,
Щоб, прийшовши на забаву,
Можна ще й добра навчиться.

Бо колись одне дівчисько,
Що живе від нас тут близько,
Закрутило кепську штуку

Й дало нам таку науку:
Щоб ми, вибігши з-за брами,

Обійняли стрічну даму,
Мало з ніг її не збили,
Галас, як на гвалт, зчинили,
А тоді перепросили:
"Вибачте, що вас злякали,
Здалеку ми не пізнали,
Думали, що ви — тітуся,
(Якщо старша, то "бабуся").

Дехто сердивсь, дехто в сміх.
Ми скакали, як сороки,
И доскакалнсь до мороки,
А від того гуку й крику

Прикрість мали превелику,
Бо одна бабуся сива
Так злякалась, аж присіла
В неї серце заболіло,
Аж обличчя побіліло!
Ми сміятись перестали,
Вибачились, потішали
І принесли їй напиться
Склянку свіжої водиці.

Та бабуся, добра й мила,
Нам цю витівку простая
І пішла собі додому...
Та в той вечір вже нікому
Не були на думці жарти.
Отже, все вважати варто!

Я ту дівчинку з тих пір
Не пускаю навіть в двір!

Як з недобрим поведешся,
То добра не наберешся.
Часом вигадка дурна
Через те лиш, що смішна,

Спершу здасться знаменита.

А таке виходить з того,
Що лиш скажеш — Слава Богу,
Що не трапилось мені те!
З друзями такими краще,
Що росте з них щось путяще,
Що не лаються ніколи,
Що ідуть у вищі школи.
В них хвилина на пусте,
А на користь йде година —
Все з них квітка виросте,
А не дика бур'янина.

Мусить подруга приблизно
Бути рівною мені:
Буде це обом корисно
У забавах і в знанні.
Хочу, щоб нам жити в згоді,
Помагати при негоді,
Разом плакати й радіти,
Щоб дружили й наші діти
І щоб навіть наші внучки
Теж трималися за ручки.

13. КОЗАК ДЖІМ

У нас, в американській школі,
Вже українців є доволі,
Бо всі близенько мають хати.
Не легко, правда, розпізнати,
Хто із тутешніх — хто земляк.
Ну, як же розпізнаєш, як?
Юрки, Юхими та Івани
Тут стали Джорджі, Джіми, Джани.
Яринка стала тут Айрін,
Малайка — Моллі, сміх один!

Я з Джімом вчусь уже два роки.
Між партами всього два кроки,
И не мала досі я уяви,

Що рід його іде з Полтави.

І лиш, як кілька "тат і мам"
Раз викликав директор сам,
Щоб пожалітися на збитки,
Що наробили їхні дітки,
То, я крутнувшись під дверима,
Побачила матусю Джіма.

Вона в Франкові роковини
Читала вірш про Україну:
Про чарівну її природу,
Про добрість нашого народу,

Про нещасливу нашу долю
Та боротьбу за правду й волю.

Та мама Джімова — артистка,
Але синок, як в горлі кістка:
Усе дарма йому й байдуже,
Щодня нову дурницю струже.

Я чула, як одна із мам
Сказала так: — Послухай, сину,
Березової каші дам,
Як будеш шкодить безупину!
Я думаю, що й Джіму слід
Такої кашки на обід,
Щоб ці покинув теревені,
Щоб добрий з нього був козак.

Я чула пісню раз на сцені
І я собі співаю так:
"З Івана я зробився Дясан,
Що й мама рідна не впізнає".

Цю пісню я співала Джіму,
Коли іще в минулу зиму
Приходила до нього в гості.
І Джім сміявсь, зовсім без злости.
Його удома вся сім'я

Теж кличе "Ясик" на ім'я.
По-українськи він читає,
Говорить, пише і співає,
Але, на жаль, коли він в школі,
Йому бракує сили волі.
У школі він — нечемний Джім,
Такі ж нечемні дружать з ним.

Проте, його я знаю маму —
Вона навчить його добра.
Вже вій в Суботній Школі з нами,
Він тут науки набира!
Не прийде зміна ця відразу,
На всяку справу треба часу.

Але я вірю: Ясик — Джім
В душі залишиться своїм.

14. АРИТМЕТИКА

З усіх наук, на завзяття,
Люблю я арифметику,
Бо жадний день твого життя
Без неї не мине таки.

Щоправда, легко так не всім,
Не всім є чим хвалиться —
Спитав вчитель: "Сім раз сім?"
То дехто каже: "Тридцять!"

А я, як вчу, то маю звичку
Співати множення табличку
На "коломийку" чи "гопак",
Аж поки вивчу так чи так.

"П'ять раз п'ять — двадцять п'ять,
Треба добре пам'ятать.
Шість раз шість — тридцять шість.
Як не вивчиш — вовк із'їсть!"

А інші діти нехороші

Недобру роблять штуку
І заробляють добрі гроші
Від тата за науку:

За кожний вивчений рядок
Бажають мати centa!
А я би їм дала пасок
І більше ні процента.

А є ще й такі, що в класі
Мовчать, як деревина,
А у крамниці краще каси
Рахують, як машина.

Я лиш дивуюся без краю.
Бувають різні діти!
А без рахунків, це я знаю,
Не можна в світі жити.

Люблю я цифри і таблиці
Не менш від рибки і від киці!

15. КУХОВАРКА

Як минуло дев'ять літ,
Я сказала: — Люба мамо,
Вже мені учитись слід
Куховарити!
— Ще рано, —
Мама каже, — вріжеш руку.

Пальці часом обпечеш.
Через рік почнеш науку.

Я заплакала: — Авжеж!
Он навчила мама Олю,
Як варити бараболю.
А Наталка вміє це
Й навіть смажити яйце.
Я ж, крім кави і крім чаю,
Нічогоісінько не знаю.

— Що ж, — сказала мама згодом, —
Ось тобі зубатий ніж!
Тільки пальчика не вріж,
Бо впечу добренько йодом!

Чисть картопельку тоненько,
На шматочки ріж дрібненько,
Кинь у горщик, посоли.
Поклади цибульки, м'яса
І петрушки для прикраси,
І морквину на приправу —
Юшка це на першу страву.

А на друге — трохи каші,
А на третє — солоденьке,
Щоб хвалили гості наші
Куховарку молоденьку.

Закачала рукави —
Ну, до праці раз-два-три!
Заслужу собі похвали!

Всі поради з голови,
Як пташки, повилітали...
Я петрушечку зелену
До компоту посікла,
А картоплю здоровенну
В горщик силою втовкла.

Все робила самотужки:
Цукру всипала до юшки.
Ну, а в кашку солоденьку
Натрусила соли жменьку.

Каша знизу пригоріла,
Зверху на плиту скипіла...

Так із цілим роєм бід
Я зварила свій обід.

Любі гості, вас прошу

Скуштувати кулешу.

Песик витяг з юшки м'ясо,
З'їв і облизався ласо.

Миску юшки виїв котик
[Потім хворий мав животик].

Вдвох вони лизали кашу
Солоненько-солоденьку,
І хвалили гості наші
Куховарку молоденьку.

16. ДОМАШНІ ЗАВДАННЯ

По школі я гуляю доти,
Аж поки талр йде з роботи.
Іде! Я рада кожен раз,
Так ніби гість іде до нас!
Люблю я дуже свого тата,
Без нього невесела хата.

Ну, тато перш цілує в щічку.
Тоді, як завжди, має звичку
Питати, що робили в класі,
Які вчинили баляндраси.

Чи й я у школі пустувала,
Чи може і в кутку стояла...
А наостанку ще по всьому
Питав, що задали додому.

Часом скажу: — Нічого, татку!
А він на те: — Чекай но, братку,
Пізнаю зараз по очах.

Отут мене хапає страх:
Якісь татуньо очі має,
Що зараз на брехні спіймає!

Але сьогодні вже, як згадано,

Як запитав, що нині задано,

Я крикнула йому щодуху:

— Нам задали зловити муху!

— Я, доню, маю двоє вух,

Але не чув іще ніколи,

Щоб задали ловити мух

У будь-якій путящій школі.

— Але насправді, любий тату,

Ми муху маємо спіймати

І придивитись дуже пильно,

Чому вона дзижчить так сильно,

Які та муха має крильця,

Животик, повний, як барильце,

Все записати на папір.

Це правда, татку, ти повір!

І що ж? Татусь мені поміг.

Ми за малим не збились з ніг.

Зчинили в хаті завірюху,

Але таки впіймали муху!

17. ШКІЛЬНИЙ ПІКНІК

В нашій школі буде пікнік!

Всі ми підемо у сад!

Як на лихо, дощ у вікна

Стукотить два дні підряд.

Ще й вперед бюро погоди

Передбачило дощі...

Це чималі перешкоди:

Змокнуть квіти і кущі,

Будуть багна і калюжі —

Це було б погано дуже!

Я молилась вчора на ніч:

"Боже, змилуйся над нами,

Поможи нам, Мати Божа,

Щоб узавтра дощ не йшов,
Днина щоб була погожа
І трава, неначе шовк".

Помогла нам Божа Мати:
Стало всюди просихати...
Рано вранці сонце встало,
Дощ плаксивий геть прогнало!
Видно, що бюро погоди
З сонцем не дійшло до згоди!

Вранці я іду до школи,
Маму смикаю за поли:
— Дай мені в торбинку щось,
Щоб на пікніку здалось!

Мама дражниться: — Квасолі?
Хріну? Перцю? Бараболі?
— Можна трошки, а до того
Щось солодкого, смачного.
Не клади, матусю, перцю,
Бо недобре буде серцю.
Не клади також і хріну —
Буду чхати без упину.
Дай ти краще шоколадку,
Чи цукерок, чи грушок ...
— Знаю, знаю. Все в порядку —
Наставляй сюди мішок!

З школи ми по двоє в ряд
Вийшли всі на пікнік в сад.
Всі веселі, любі, гарні
І надиво солідарні —
У таких чудовім парку
Хто подумав би про сварку?
Хто сумний був — звеселів.
Хто мовчав — розговорився.
Хто сердитий — помирився.
Скільки сміху, скільки слів!

Стали грати в різні гри —

Сам, що хочеш, вибери:
Той у м'яч,
А той у "квач".
Гей, лови мене, не плач!

Навіть вчителька із нами,
Як маленька, грала в "квачик"
І зовсім не та неначе,
Що нам ставила "погано"
За незроблені задачі.

Міряючись силами,
Потомились, сіли ми.
Надоголо пахощі —
Час ділити ласощі:
Я тобі, а ти мені —
Ох, які вони смачні!

Їсться добре серед саду —
Все поїли без сліда!
Мають тут якусь принаду
Й хліб самий, сама вода!
На поганий апетит
Кращих ліків не знайти!

— Позбирайте всі папери!
Вже додому час —
Вже матусі до вечері
Виглядають нас...
Мали втіхи ми доволі!
Завтра стрінемось у школі.

18. ІСПИТ

Іспит близько! Дехто плаче...
Наполошнлнсь ледачі!
Їм так хочеться на іспит,
Як на щеплення від віспи!

Трохи я й сама боюся...
І тому в останні дні

Особливо пильно вчуся.
Помагають всі мені:

Тато, сівши біля мали,
Ставить той чи інший запит.
Мама в зошит підглядає,
Фізику перевіряє.

А бабуся в наші справи
Додає смачної страви,
Співчутливі робить міни:
— Треба їсти вітаміни!

З допомогою такою
Я набралася спокою.

В школі старші і малі
Загули, немов джмелі.
Декого бере дрижак,
Дехто дметься, як їжак...

Снились Грицеві вночі
Всі питання і задачі:
— Всі питання знаючи,
Не боюсь я.

— От побачим!
Лесь, поглянувши на двері,
Нам сказав. — Я хитрий змалку!
Я на білому папері
Крейдою зробив шпаргалку,
Так, щоб вчитель не помітив!

Засміялись з того діти:
— Білим та по білому!
Як по воді вилами!..

Вчитель пише на таблиці
Двадцять п'ять важких питань.
Розгорілись маком лиця ...
— Хто там шепче? Перестань!

Не крутисся, непосидо,
Та не списуй у сусіда!

Ось такі були питання:
Що є сила притягання?
Звідки в нас береться сніг?
(Це найлегше з них усіх).
Чим нам цінні мікроскопи?
Головні міста Європи?

Враз спитався вчитель Тоні:
— Чом рябі твої долоні?
Йди мерщій та в умивальці
Добре вимий з милом пальці!

Вийшла Тоня, вмила руки,
Змила з них усі "науки",
Що чорнильним олівцем
Розписала, як узори.
І прийшлося кінець-кінцем
Їй писати без підпори...

Написали, хто як вмів.
Довелось чекати доти,
Доки через пару днів
Вчитель нам роздав роботи.

Написав найкраще Zenko —
Він живе від нас близенько.
Хоч сама я все завчила,
А зрівнятись з ним — несила!
Він цибатий; як лелека,
Мудрий — як бібліотека!
Стільки знає — мамо рідна!
Буде він ученим, видно.

А проте, сказати варто,
Він веселий і шукар,
Перший майстер він на жарти,
Ще й в футболі воротар.

Так чи так, моя робота
Не була в ряду останнім.
"Добре" з плюсом ... А за що то? —
Збилась я в однім питанні...
А за те вписала я ще
Власний віршик про зиму,
І здається, що найкраще
Те сподобалось йому.

А один із наших учнів
Відповів не дуже влучно,
Написав таке, що жах:
Раків, жаб і черепах
Він зачислив до комах!..

Другий написав з тривоги,
Що пантери мають роги!
А тому, що в ніч останню
В сні дізнався про всі питання,
То приснилось розторопі,
Що Бразилія — в Європі!..

Трохи смішно,
Трохи втішно,
І втирає дехто слізки ...
Я нічим більш не турбуюсь
І до табору готуюсь
І пакую вже валізку.

19. ЛІТНІЙ ТАБІР

Літні дні ясні, погожі,
У садку розквітли рожі...
Школа вже стоїть пуста.
Мама каже: — Час настав.
Доню, їдь у табори —
В сонця сили набери!

їдуть авто чередою,
Нас відвозять в табори.
Там спочинемо чудово

До осінньої пори.

Як нам табір не любити?!
Тут же озеро і гай,
Тут повітря, сонце, квіти,
Безліч друзів — просто рай!

Тут лунає рідна мова,
Рідна пісня голосна.
Є й газетка таборова —
Все висміює вона:
Хто проспав, хто позіхав,
Хто на "тиші" грався в "миші",
Хто вмивається "насухо",
Хто обмазався по вуха...

Озеро блакитне
Тепле і привітне.
Діти плетуться на хвилі —
Хвилі мнлі, оксамитні.

А на березі хлопчина
Сам стоїть, немов билина,
Ні туди і ні сюди!
Він прибув недавно в табір.
— Та не бійся, сміло йди:
По коліна буде жабі
До середини води!

За хвилину й він в воді.
Наче рибки молода,
Діти плещуться на хвилі.
Грають бризки, сміх і жарти —

Під уважним оком варти:
Старший хлопчик на плоті
Завертає, як далеко
Запливають діти ті,
Що не дбають про безпеку.

Враз дзвінок! Всі — мити руки!

Годі вже ловити шуки!
Підвечірок на столі!
І великі і малі,
До їдальні всі біжком
Покотили діти дрібно,
Їх до їжі батіжком
Заганяти непотрібно!

Затрубив сурмач сигнал:
Гей, виходьте, сестри й браття,
Всі збирайтесь назагал,
Бо сьогодні в нас багаття.

Запалили вже вогонь —
Він горить, як наша пісня!
Вже й "артисти" вийшли. Звісно,
Що було і не без хиб:
Перекинувсь Лесь із стійки!
Де й коли іще могли б
Насміятися ми стільки?!

Танцювала Люся —
З папороті шати,
Довгі аж по п'яти.

Все гаразд, коли дивлюся —
Папороть звалилась
И Люся опинилась
Всім нам на потіху
В пластовій спідниці!
Нам дарма, аби більш сміху,
Решта — без різниці!

Вийшла я казати вірша —
Трапилось ще гірше:
Я забула першу стрічку...
Як почати? Лихо!
Та, на щастя, тут сестричка
Підказала стиха.
Я тоді набралась сили,
Ще й співала під кінець,

Так що всі мене хвалили
І казали: "Молодець!"

Пролинають дні веселі
В нашій радісній оселі.
Тут наш затишок і клюб,
Тут наш прапор і Тризуб.
Тут ми всі — одна родина.
Тут — маленька Україна!

20. ПРИГОДА В ПАРКУ

Пішла я з мамою до парку,
Бо вдома нам сидіти парко.
А тут приємно: сядь у тінь
Або побігай, як не лінь.

Мамуся плетиво плете —
Мені в думках зовсім не те...

— Піду я, мамцю, он туди,
Де водограй поблизу є. Д
озволь напитися води,
Бо щось я так оближуюсь!

— Йди, донечко, але не гайся,
Води напийся та й вертайся.

От я пішла до водограю,
А там же й гойдалка. Не знаю,
Якось на гойдалку я сіла,
А розгойдатися не сила.

Аж тут іде один хлопчисько:
— Я розгойдаю!
— Тільки низько,
Бо я боюся...
— Я з тобою!
І полетіла я стрілою!..

Вчепивсь за гойдалку, як рак,

Гойдає він все вище...
Лечу я вгору, як літак,
Аж вітер в ухах свище...

От де набралась я турбот,
Аж в серці захололо!..
Мені здавалось, що от-от
Я обкручусь навколо...

Та щось було ще більш страшне:
Була б найбільша драма,
Коли б так високо мене
Могла побачить мама!

Тому я навіть не кричала,
А тихо хлопця попрохала:
— Пусти! Тобі три центи дам!
— Дай п'ять! А ні — лишайся там!

— Вже дам і п'ять, лише пусти,
А то покличу маму!
Тут він спинив. Я з висоти
Злегіла-впала в яму.

Але нічого! Голопне,
Три центи тільки мала,
А щоб хлопчак пустив мене,
Неправду я сказала...

Вони загорнені були
В папір від шоколадки...
— Ось гроші!
Й швидше від стріли
Я бігла без оглядки.

До мами! Швидше, щоб вона
Не турбувалась марно,
Щоб не була вона сумна,
Бо то було б негарно.

Аж бачу — впала на шпориш

Дитинка й ревно плаче...
Ніде нічого — близько лиш
Маленька жабка скаче.

Питаю: "Хто ти? Плачеш чом?
А де ж твоя матуся?"
— Там, — показала кулачком
Та й знову в плач: "Боюся-я-я!"

— Ну, йди, тебе я відведу,
Не плач, то ж тільки жабка!
Нам користь робить, не біду,
Спитайся навіть в татка!

А тут нема часу якраз!
Поправила їй шапку
І повела... Мала весь час
Питалася про жабку,
Чи нас вона не здожене
І чн вона зубата...

Так привела вона мене
До мами і до тата.

Я їм дитинку віддала:
— Ось ваша доня — я знайшла.
Здорова будь! — кажу до неї...
И біжу щосили навпрошки
Через дороги і стежки,
Прогалини й алеї
До матінки моєї.

Ніколи мама не була
Такою блідолицею...
— Ой, донечко! А я вже йшла,
Щоб кликати поліцію!

Мене матуся обняла
І не питала, де була.

Мені ніяк не йде з думок,

Чом мама, замість паса,
Мені купила фунт сливок,
На що я дуже ласа!

21. ПРИГОДА З КОТОМ

Скажіть мені: хто наші друзі,
Що не покинуть і в недузі,
Що з нами бавляться без слів,
Що зроблять все, що б лиш звелів,
Що пильно з школи нас чекають
І аж назустріч вибігають
І через двір біжать слідом,
Як млин, махаючи хвостом?

Вгадали! Це ж бо пес і кіт.
Для них дитина — цілий світ.
І ми їх любимо так само,
Хоч трохи й кривдимо часами...

Одного разу у суботу
Не мали ми чого робить.
І каже Федь: — Я б мав охоту
Усіх вас трохи розсмішить.

— Сміши! Та тільки щоб без шкоди,
Щоб не дістати за пригоди
Від мами на вечерю пас
Або на дві години в кут...

— О ні, ніщо не скривдить нас!
Це лиш з котом.
А кіт вже й тут —
Муркоче, треться біля ґанку...

І каже Федь: — В оцю бляшанку
Накласти треба камінців,
Позатулять з обох кінців
І прив'язати до хвоста,
Щоб налякало те kota.

Ми заскакали, наче кози:
— Це буде смішно! Тра-та-та!!!
Мала Марійка зразу в сльози:
— Я вам не дам свого кота!
Бо з того всього вийде горе:
У нього буде серце хворе!

— О, та Марійка плаче вічно, —
Розсердився на неї Федь,
На каблучці крутнувся звично
І вже б кота вхопив. Ледь-ледь
Мурко утік. Для оборони
Шугнув на дерево умить!
А там звили гніздо ворони...
Птахи почули — щось шумить,
Щось лізе вгору по корі,
Аж іскри крешуть пазурі!
Мабуть, дітей поїсти хоче!
Ворона люта, аж клекоче.
Що ж бачить? Вгору лізе кіт!
Ну, буде гостеві привіт!

Ворона дзобає з вершини,
А знизу жде недобрий Федь...
Кіт протримався ще з хвилину
Та й вниз пустився шкереберть!
Ворона подовбала спину,
Подерла добре кожушину...
Кіт плакав так і так нявчав,
Що Федь теж плакати почав...

Кота Марійка підхопила
І від ворони захистила.
І тільки вже Мурко затих —
Як раптом — мама на поріг!

— Я бачу, тут дурні пригоди
Котові наробили шкоди!
Забава добра — та не кожна.
Кота лякати так не можна.
Ного ще вхопить переляк!

Ану б — як вас злякати так!?
Корисну, лагідну тварину
Любити треба, як людину.
Коли з Мурком ми будем друзі
Та молочка дамо щораз,

Він нам відплатить по заслугі
Любов'ю й вірністю до нас,
Та ще й половить в хаті миші,
Щоб ми гарненько спали в тиші.

І що ж? Після такої мови
Подія сталася така,
Що кожний з нас, зовсім без змови,
Приніс котові молока.

Замуркотів тоді Мурко,
Очуняв від переполоху
І пив по черзі молоко
Із миски кожної потроху.

22. СМЕРТЬ РЯБКА

Звістка в нас сумна така.
ПТп й промовити нелегко:
Вже нема мого Рябка,
Вже далеко він, далеко...

Він старий вже був, признатся,
Тяг останні дні...
Літ було йому з тринадцять —
Більше, ніж мені!
Це вже був, як на собаку,
Заповажний вік.
Мав він старости ознаки,
Наче чоловік.

То в Рябка щеміли лапи,
То не міг устать з канапи,
То не міг жувати їжі,
То йому боліли крижі...

Був нам вірним він не даром,
Був певнішим від замка,
І тому з ветеринаром
Лікували ми Рябка.

Міряли температуру
І лили якусь мікстуру,
Ще якісь давали ліки —
Круглячки такі великі,
Щось подібне до горіхів,
Від яких він чхав і чмихав.

А до того ще додати —
Став Рябко недобачати!
Часом в себе перед носом
Перекине миску з сосом,
Часом нас не пізнає ...
От, ще лишенько моє!

Повели до окуліста.
Той сказав Рябкові сісти
І поклав за пару кроків
М'яса чи якоїсь страви...
Пес не рушився і трохи.
-Ну, погані, брате, справи!
Пересунув трохи ближче,
А Рябко лиш носом свище...

Лікар, взявши три долари,
Здавсь нарешті на благаання
І Рябкові окуляри
Приписав на добачання.
Ми купили окуляри
(Додаткові три долари!),
На Рябка їх прив'язали
І носити наказали.
Та Рябко не зніс неволі —
Й окуляри ті вже долі...

Так Рябко нещасний нидів —
Перейшов до інвалідів.

Місяць так пройшов і другий...
Якось мн увечері
Попрощались з нашим другом
Й поховали у дворі.

Посадили квіти гарні
Ми на згадку про Рябка ...
Всі були б зусилля марні.
Знов знайти, як він, дружка!
Може буде в нас тепер
Чи вівчар, чи фокс-тер'єр,
Чи бульдог, чи може такса —
А Рябка згадай — не так все!

23. УКРАЇНСЬКИЙ СОН

В суботу, як лягати час,
Сказав татуньо мамці:
— Спи́ни будильника, щоб нас
Він не тривожив вранці.

Здалась дрімоті я в полон,
Немов човен на хвилю.
Чудовий Український Сон
Мені приснивсь в неділю.

Я спершу думала — то Рай...
Але пройшла хвилина —
Я зрозуміла: то наш край,
Квітуча Україна.

Я тут ніколи не була,
Але пізнала зразу
Будинки міста і села —
Сама, і без показу.

Бо я вже вивчила з книжок
Поля, доми і вежі,
І українських діточок
У вишитій одежі.

Високі тут були доми —
Як вежа кожен дім!
Мені приснилось, ніби й ми
Жили також в такім.

А вулиці, немов сади.
Такі зелені й чисті.
Високі струмені води
З фонтану серед міста.

Пізнала я, хоч і вві сні,
І Пам'ятник Героям,
Коло якого в день ясний
Гуляли діти роєм.

Ось, Україно, Ти яка!
Весела, кольорова!
І всюди плине, як ріка,
Співуча Рідна Мова.

Ось вийшло військо на парад —
Сьогодні певно свято.
За військом діти всі підряд
Біжать, як гусенята.

Скрізь оточили люди шлях
І плещуть у долоні...
І український має стяг
На кожному балконі.

За військом я ішла вві сні,
Щаслива і весела...
Ішла туди, де між ланів
Цвіли в садочках села...

Такі, як бачила не раз
Змальовані у книжці.
І навіть бусел напоказ
Стояв на довгій ніжці.

На деревах росли грушки,

Медяники й цукерки
Й від них так пахло! Чимсь таким,
Як на Великдень з церкви.

А як розкішно, без журби
Там бавилися діти:
Співали, грались на горбі,
В вінки сплітали квіти...

Найцікавіше ж, що вони
Всі пасли гуси й вівці,
Чи доглядали кавуни —
І грали на сопілці.

Мені також дали ломачку,
І пасла я сіреньку качку.
Ми посідали на траві
Й пісні співали все нові.

І раптом — чую на чолі
Чиюсь легку долоню...
Від маминих збудилась слів:
— Що ти співаєш, доню?

— О, мамо, сон приснивсь мені
Про Україну милу.
Співали дати там пісні,
І я цю пісню вміла.

— Співай же, доню, і радій,
Весела будь, як птиця,
Бо сон приємніший, ніж твій,
Нікому не присниться.

Ще прийде правда і закон,
І ще настане час,
Щоб світлий Український Сон
Став дійсністю для нас!

24. ЩО З МЕНЕ БУДЕ?

Час іде так швидко-швидко!
Скоро буду я стара...
Буť дорослою, як видко,
Готуватись вже пора.

Що ж робити? Бути ким?
Стати фахівцем яким?

Може б я була "сестрою"
У біленькім однострою.
Роздавала б різні ліки:
Вам — рицину, вам — бензину,
Та не пийте, ви ж великий!
Натирайте нею спину!

Може вчителькою стати,
Щоб учить таких, як я,
Та такою ще, щоб знати
Всіх на прізвище й ім'я.
І не сплутати ніколи,
І для всього мати мірку:
Що за шкоду — мірку соли,
А за розум — срібну зірку.

Може, буду я моделлю
І надіну капелюх
Із пером під саму стелю,
Із стрічками біля вух!
Всі б на мене любувались,
Капелюхи б купували ...

А не ліпше десь в бюрі
У спокої та в добрі
Вибивати на машинці
Сотню слів в одній хвилині?
От такі б то мати пальці,
Наче зайчики-скакальці!

Чим же вдома буť погано?
Треба тільки встати рано,
Побудити всіх до праці,

Їжу викласти на таці,
Всіх провести за ворота,
А дітей — то аж на шлях,
Щоб не влізли до болота
У блискучих чобітках.
А тоді — обід ладнати,
Всіх з роботи виглядати.

Це гаразд, а те — ще краще!
Тільки праця і знання
Зроблять з тебе щось путяще,
А не мандри навмання.